

Høringsnotat

**Forslag til ny forskrift om
skogbehandling og skogsdrift i Oslo
og nærliggende kommuner, og
endring i forskrift 29. mai 2015 om
planlegging og godkjenning av
landbruksveier**

Innhold

1. Innledning	3
2. Bakgrunn.....	4
3. Gjeldende rett	4
4. Statistikk og praksis	5
5. Behov for endringer	6
6. Departementets vurderinger og forslag.....	8
6.1 Innledning	8
6.2 Hogster inntil 10 dekar.....	8
6.3 Meldeplikt for hogster over 10 dekar	9
6.4 Flatestørrelse	10
6.5 Helhetlig forvaltning av Marka	10
6.6 Andre endringer.....	11
6.7 Videreføring av regler i dagens forskrift.....	12
6.8 Overlappende regler som ikke videreføres.....	13
6.9 Tilgjengeliggjøring av hogstmeldinger	13
7. Administrative og økonomiske konsekvenser og andre konsekvenser	13
8. Endring i landbruksveiforskriften	14
9. Forslag til ny forskrift	15
10. Forslag til endring i forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier	18

1. Innledning

Landbruks- og matdepartementet sender med dette på høring forslag til ny forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggende kommuner. Forskriften skal erstatte forskrift 2. april 1993 nr. 268 om skogbehandling og skogsdrift for skogområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), Røyken, Lier, Hole, Ringerike, Jevnaker, Lunner, Asker, Bærum, Oslo, Nittedal, Nannestad, Gjerdrum, Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Enebakk, Ski og Oppegård kommuner, Akershus, Buskerud og Oppland.

Markaloven trådte i kraft 01.09.2009. Stortinget la ved sin behandling av loven til grunn at Landbruks- og matdepartementet skulle gjennomgå markaforskriften etter skogbruksloven, og at restriksjonsnivået på skogsdrift i Marka i hovedsak skal være som før. Utgangspunktet for den samlede markapolitikken er at markaloven regulerer bygge- og anleggstiltak i Marka, mens skogbrukets virksomhet reguleres av skogbruksloven.

Markaforskriften er hjemlet i skogbruksloven, §13 *"Departementet kan ved forskrift legge strengere restriksjoner på skogbehandlinga i skogområde av særleg miljøverdi knytt til biologisk mangfald, landskap, friluftsliv eller kulturminne enn det lova elles gir heimel for når skogbehandlinga kan føre til vesentleg skade eller ulempe for desse verdiane."*

Både skogbrukslova, bærekraftforskriften og Norsk PEFC skogstandard har kommet til, eller har blitt revidert siden Markaforskriften ble innført. Departementet har gjennomgått hvilke restriksjoner i markaforskriften ut over det som følger av skogbruksloven, bærekraftforskriften og Norsk PEFC Skogstandard som er nødvendig i relasjon til §13 i skogloven, og samtidig som regelverket legger til rette for en effektiv forvaltning av skogbruket i marka. Gjennomgangen viser betydelig overlapp, og at det dermed ligger til rette for forenkling i markaforskriften ved å ta ut reguleringer som er ivaretatt i annet regelverk.

Departementet foreslår endringer i meldepliktsordningen. Det foreslås en endring slik at meldeplikt ikke automatisk innebærer krav om positivt samtykke fra kommunen før tiltaket kan gjennomføres. Det foreslås også at det innføres en nedre grense for meldepliktig hogst på 10 dekar. Markaforskriftens og bærekraftforskriftens bestemmelser om hensyn til miljøverdier gjelder, og departementet legger til grunn at disse føringer også ivaretas gjennom skogbrukets egen sertifisering. Endringen fører til reduksjon av unødig byråkrati både for næringen og for kommunene.

Endringen innebærer at kommunen treffer vedtak i de tilfeller der den kommer til at innmeldte hogstiltak må begrenses eller nektes, og kan unnlate å bruke unødig tid på meldinger som etter kommunens vurdering er kurante.

Departementet sender også på høring en endring i forskrift 28. mai 2015 nr. 550 om planlegging og godkjenning av landbruksveier (heretter kalt landbruksveiforskriften) som innebærer at klage på vedtak etter landbruksveiforskriften innenfor virkeområdet til Marka skal behandles av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. For å sikre at saken er

så godt opplyst som mulig, skal klager sendes via Fylkesmannen i det fylket eiendommen ligger.

2. Bakgrunn

Markaloven trådte i kraft 01.09.2009. I forbindelse med arbeidet med denne loven ble det lagt til grunn at Landbruks- og matdepartementet skulle gjennomgå markaforskriften etter skogbruksloven. Det vises til Stortingets behandling og der energi- og miljøkomiteens flertall uttalte følgende i Innst. O. nr 58 (2008-2009):

Flertallet merker seg at skogsdriften fortsatt vil bli regulert av skogbruksloven med forskrifter. Restriksjonsnivået for skogbruket vil stort sett være det samme som før markaloven. Det vil imidlertid bli foretatt en ny gjennomgang av gjeldende markaforskrift etter skogbruksloven, med sikte på en tilpasning til Regjeringens samlede markapolitikk og skogbrukslovens virkeområde og innretning.

Marka har på grunn av sin beliggenhet og bruk særlig miljøverdi knyttet til friluftsliv, noe som også understrekes i Innst.O.nr. 58 (2008-2009), samtidig som det understrekes at de tradisjonelle næringene som jordbruk og skogbruk bidrar til å opprettholde disse verdiene:

Marka som område for friluftsliv og naturopplevelse omfatter unike naturområder og et rikt kulturlandskap, som har vært verdsatt som tur- og rekreasjonsområde helt siden 1800-tallet. Områdets rike kulturlandskap er et resultat av tidligere tiders bruk av Marka helt siden steinalderen. Flertallet peker på at virksomhet innen tradisjonelle næringer som jordbruk og skogbruk har bidratt til - og bidrar fortsatt til - å vedlikeholde Markas verdifulle kulturlandskap, ikke minst ved å sikre og vedlikeholde de tradisjonelle ferdselsvegene i området. På denne måten bidrar denne næringsutøvelsen til å gjøre Marka attraktiv som et friluftsområde, og er viktig for å sikre tilgjengeligheten til naturverdiene i Marka for allmennheten. Flertallet mener at jordbruket og skogbruket fortsatt vil være viktige for å bevare og videreutvikle Marka som et attraktivt og tilgjengelig friluftsområde.

3. Gjeldende rett

Forskrift 2. april 1993 nr. 268 om skogbehandling og skogsdrift for skogsområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), Røyken, Lier, Hole, Ringerike, Jevnaker, Lunner, Asker, Bærum, Oslo, Nittedal, Nannestad, Gjerdrum, Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Enebakk, Ski og Oppegård kommuner, Akershus, Buskerud og Oppland er hjemlet i lov om skogbruk og skogvern av 1965 § 17b. Denne bestemmelsen er videreført i dagens skogbrukslov, lov 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk (skogbrukslova) § 13, som lyder:

Departementet kan ved forskrift leggje strengare restriksjonar på skogbehandlinga i skogområde av særleg miljøverdi knytt til biologisk mangfald, landskap, friluftsliv eller kulturminne enn det lova elles gir heimel for når skogbehandlinga kan føre til vesentleg skade eller ulempe for desse verdiane.

Formålet med forskriften er å sikre utøvelse av skogbruk i Marka og bidra til å bevare og utvikle områdets kvaliteter knyttet til friluftsliv, naturmiljø, landskap, kulturminner og vannforsyning.

Forskriftens virkeområde går fram av § 1-2. Grensene er inntegnet på kart vedlagt kongelig resolusjon av 3. juni 1977. Virkeområdet er omtrent det samme som for lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven), jf. markaloven § 2.

Dagens forskrift inneholder regler om skogbruksplanlegging, skogbehandling, foryngelseshogst og foryngelsesflater, skogkultur m.m. I § 4-2 er det fastsatt en anbefalt øvre begrensning på hogstflater på 30 dekar i de mest bynære områdene og 50 dekar i de øvrige områdene. Departementet kan i samråd med Klima- og miljødepartementet gi dispensasjon.

All foryngelseshogst i Marka skal etter § 4-3 meldes til kommunen. Tilbakemelding fra kommunen skal foreligge før tiltaket utføres. Dersom kommunen finner at foryngelseshogsten kan medføre vesentlige ulemper for friluftsliv, naturmiljø, landskap, kulturminner eller vannforsyning kan kommunen nekte hogst eller gi nærmere pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres.

Melding om hogst gis på eget skjema.

Klage på vedtak truffet av kommunen kan påklages til Fylkesmannen.

Etter forskriften er skogoppsynet forvaltningsmyndighet og skal føre tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt.

Overtredelse av bestemmelsene i forskriften kan straffes etter § 8-4. § 8-4 hjemler også at skogoppsynet ved overtredelse kan nekte eller redusere tildeling av tilskudd og bruk av skogavgift.

4. Statistikk og praksis

På oppdrag fra departementet har Landbruksdirektoratet innhentet statistikk fra kommunene som viser omfanget av hogstmeldinger i Marka i perioden fra 2013 til 2016, fordelt på flatestørrelse. Landbruksdirektoratet har også innhentet opplysninger om antall hogstmeldinger som har blitt godkjent med vilkår, samt antall klager og resultat av klage.

Antall hogstmeldinger i Marka 2013-2016

Daa	2013	2014	2015	2016	Sum
3-10 daa	184	265	179	153	781
11-15 daa	89	109	135	110	443
16-30 daa	135	177	169	191	672
31-50 daa	49	46	87	80	262
>50 daa	5	2	7	3	17
Småflatehogst	38	40	24	31	133
Sum	500	639	601	568	2308

Samlet har kommunene de siste fire årene mottatt totalt 2 308 hogstmeldinger. Av disse var 276 lukkede hogster/gjennomhogster, det vil si ca. 12 prosent, det resterende er åpne hogster. Gjennomhogstene er i tabellen også fordelt på areal selv om det ikke er flater. Om lag 34 prosent av hogstene som ble meldt inn var på arealer opp til 10 dekar.

I 214 saker, det vil si cirka 9 prosent av alle de 2 308 hogstmeldingene, har kommunen fattet vedtak som endrer opprinnelig hogstplan, enten ved vilkår eller nekting av hogst. Det er få klager fra skogeier i disse sakene, til sammen over de fire årene kun tre klager. Det vil si at skogeier stort sett innretter seg etter kommunens vedtak.

I 66 saker, det vil si i cirka tre prosent av alle de 2 308 meldingene har godkjente meldinger blitt påklaget av andre enn skogeier. Av disse 66 sakene er 14 endret etter klage. Det vil si at cirka 0,6 prosent av alle innmeldte hogster er endret som følge av klage fra andre enn skogeier. Antall klager fra andre enn skogeier selv har økt fra henholdsvis 4 og 5 i 2013 og 2014 til 30 og 27 i 2015 og 2016. I 2015 ble en sak omgjort etter klage og i 2016 ble 9 saker omgjort.

5. Behov for endringer

Utgangspunktet for reguleringen i forskrift av skogbruket i Marka er skogbruksloven § 13:

Departementet kan ved forskrift leggje strengare restriksjonar på skogbehandlinga i skogområde av særleg miljøverdi knytt til biologisk mangfald, landskap, friluftsliv eller kulturminne enn det lova elles gir heimel for når skogbehandlinga kan føre til vesentleg skade eller ulempe for desse verdiane.

Marka har på grunn av sin beliggenhet og bruk en særlig verdi for svært mange innbyggere i Oslo og nærliggende områder. Virksomhet i skogbruket bidrar positivt til friluftslivet i Marka gjennom blant annet å vedlikeholde Markas verdifulle kulturlandskap og å sikre og vedlikeholde veier og dermed bedre tilgjengeligheten for mange brukere av Marka. Det vises til Innst.O.nr. 58 (2008-2009) som er gjengitt i kapittel 2. Skogsdrift kan imidlertid også kunne ha negative konsekvenser for friluftslivet og de andre verdiene i Marka. Det vil særlig være opplevelsesverdien som vil kunne påvirkes både mens en hogst pågår og også gjennom de forandringene som

en hogst nødvendigvis fører med seg. Departementet legger derfor til grunn at det fortsatt er ønskelig å kunne legge strengere restriksjoner på skogbruk i Marka.

Det følger av skogbruksloven § 13 at det bare er når skogbehandlingen kan føre til vesentlig skade eller ulempe for de særlige verdiene at det etter loven kan innføres strengere restriksjoner enn de generelle reglene. De generelle reglene for skogbruk i hele landet er nå i sin helhet utformet med bakgrunn i skogbrukslovens helhetlige miljøtilnærming. Dagens markaforskrift er fra 1993, og reflekterer ikke at de generelle reglene nå ivaretar miljøhensynene på en bedre måte enn tidligere. Det er derfor behov for å ta bort en del regler i markaforskriften som er generelle for all skogbruksvirksomhet, og utforme en markaforskrift som er mer direkte rettet mot Markas store betydning som nærturområde for en stor befolkningskonsentrasjon. Dagens forskrift medfører en dobbeltregulering av flere forhold, noe som gjør den unødvendig komplisert.

Forskriften bør derfor forenkles blant annet slik at en kan hindre dobbeltregulering.

Regjeringen har i Sundvolden-plattformen uttalt at det er et mål å få enklere regler og mindre byråkrati.

Utgangspunktet i dagens skogbrukslov er at skogeier er ansvarlig for at tiltak i skogen blir gjennomført i samsvar med lov og forskrift, jf. § 4. Det kreves verken melding eller søknad til skogbruksmyndighetene for å sette i gang hogst. Kommunen kan imidlertid etter skogbruksloven § 11 bestemme at det skal innføres meldeplikt for hogst hvis det er nødvendig for å holde kontroll med at loven følges. Skogbruksloven med forskrifter, særlig bærekraftforskriften, og Norsk PEFC Skogstandard inneholder regler om skogbehandling som tar sikte på å oppnå en bærekraftig forvaltning som sikrer hensynet til naturmangfold, landskap, kulturverdier og friluftsliv.

Etter dagens forskrift krever all hogst i Marka melding til kommunen, og kommunen skal gi tilbakemelding før tiltaket kan gjennomføres. I praksis er dette en søknadsplikt som fører til en omfattende saksbehandling både etter markaforskriften og naturmangfoldloven. I 2016 var det 568 hogstmeldinger som måtte behandles av kommunene. I 60 saker, ca. 11 prosent, endret kommunen den opprinnelige hogstplanen uten at det medførte klage fra skogeiere. I 27 saker, ca. 5 prosent av de 568 hogstmeldingene, ble derimot påklaget av andre enn skogeier hvorav kun 9, altså under 2 prosent av alle hogstmeldingene, ble endret etter klage. Gjennomsnittlig for de siste fire årene var det kun ca. 0,6 prosent som ble endret etter klage. Departementet mener at det er unødvendig mye byråkrati omkring hogstmeldinger, og at det er rom for forenklinger.

Som nevnt i kapittel 2 ble det i forbindelse med Stortingets behandling av markaloven lagt til grunn at Landbruks- og matdepartementet skulle gjennomgå markaforskriften etter skogbruksloven. Energi- og miljøkomiteens flertall uttalte i Innst. O. nr 58 (2008-2009) at skogsdriften fortsatt vil bli regulert av skogbruksloven med forskrifter, at restriksjonsnivået for skogbruket stort sett skal være det samme som før markaloven, og at det vil bli foretatt en gjennomgang av gjeldende markaforskrift etter skogbruksloven med sikte på en tilpasning til Regjeringens samlede markapolitikk og skogbrukslovens virkeområde og innretning.

6. Departementets vurderinger og forslag

6.1 Innledning

Målet med ny forskrift er å lage et enklere regelverk. Forskriften skal dessuten legge til rette for utøvelse av skogbruk i Marka og ivareta de særlige miljøverdiene i Marka, herunder friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminner. Det følger av skogbruksloven § 13, som nevnt i kapittel 5, at det bare er når skogbehandlingen kan føre til vesentlig skade eller ulempe for de særlig verdiene at det etter loven kan innføres strengere restriksjoner enn de som er fastsatt generelt for alle skogbruksområder.

Departementet mener det er nødvendig å vurdere hvilke restriksjoner, ut over det som følger av skogbruksloven, bærekraftforskriften og Norsk PEFC Skogstandard, som er nødvendig for at skogbruk ikke skal kunne føre til vesentlig skade eller ulempe for verdiene i Marka.

Forslaget til ny forskrift bygger på disse forutsetningene. Samtidig følger departementet opp Stortingets forutsetning om en gjennomgang av gjeldende markaforskrift etter skogbruksloven, med sikte på en tilpasning til Regjeringens samlede markapolitikk og skogbrukslovens virkeområde og innretning.

Departementet foreslår at formålet med forskriften og hovedinnretningen skal ligge fast, men da slik at det meste som er regulert i annen lovgivning tas ut av forskriften, og at forskriften ellers forenkles der det ligger til rette for det. Departementet foreslår likevel å ta med noen reguleringer som også går fram av annet lovverk, fordi det gir pedagogisk helhet til forskriften og understreker de hensynene departementet mener er viktige i Marka.

De viktigste endringene i forslaget, er å fjerne meldeplikt for hogster opptil 10 dekar, og å endre meldeplikten for hogster over 10 dekar slik at kommunen bare treffer vedtak dersom de kommer til at tiltaket må begrenses eller nektes.

Forslaget reiser ingen særskilte prinsipielle problemstillinger som må utredes, jf. utredningsinstruksen punkt 2-1 nr. 3.

6.2 Hogster inntil 10 dekar

Departementet foreslår i § 7 første ledd at det bare skal være meldeplikt for hogster over 10 dekar.

Opplysningene i kapittel 4 fra perioden 2013 til 2016 viser at omkring 34 prosent av hogstene ligger på mellom 3 og 10 dekar. Dette utgjorde 781 hogstmeldinger, gjennomsnittlig ca. 195 per år. Ved å fjerne meldeplikt for disse hogstene får kommunene færre saker å behandle. For næringen vil endringen innebære redusert byråkrati.

Små hogster kan også berøre miljø- og friluftslivsverdier, men gjennom de krav som stilles til næringen gjennom forskrift om bærekraftig skogbruk må næringen ta nødvendige hensyn. Departementet mener derfor at det ved små hogster ikke trengs

egen melding. Videre vil et slikt skille stimulere til mindre inngrep som i noen tilfeller kan betraktes som ønskelig av miljø- og friluftslivshensyn.

Endringene vil både stimulere skogbruket til hogstinngrep med mindre landskapsmessig effekt, og gi forenkling for forvaltning og næring.

6.3 Meldeplikt for hogster over 10 dekar

Departementet foreslår at alle hogster over 10 dekar skal meldes til kommunen, men at meldepliktens innhold endres. Forslaget innebærer videre at kommunene bare treffer vedtak i de tilfeller der kommunen kommer til at innmeldte hogstiltak må begrenses eller nektes, se forslaget § 7 andre ledd. Dette er en endring i forhold til dagens ordning hvor kommunen skal gi samtykke til hogsten før den kan gjennomføres.

Kommunen kan for eksempel gripe inn der hogstflaten bør være mindre enn henholdsvis 50 eller 30 dekar på grunn av hensynet til landskapet, eller hvis området har en bruk eller betydning eller inneholder miljøkvaliteter som tilsier at hogsten bør tilpasses dette.

Dersom kommunen ikke ser grunn til å begrense eller nekte hogst, fattes det ikke vedtak, og skogeier kan gå i gang med hogsten etter tre uker hvis skogeier ikke hører noe, jf. forslaget § 7 tredje ledd.

Departementet legger opp til å etablere en innsynsløsning som kan gjøre meldinger om hogst i Marka tilgjengelige for alle, jf. kapittel 6.9. Dette gir allmennheten mulighet for å gi innspill til kommunen i forkant av kommunens egen vurderingen, noe som gir bedre flyt i prosessen enn eventuelle klager i etterkant av kommunens vedtak slik praksis ofte er i dag. Kommunen som ansvarlig myndighet etter markaforskriften har ansvar for å følge opp eventuelle henvendelser som tilsier at kommunen bør se nærmere på saken. Kommunen kan etter forslaget § 7 tredje ledd andre punktum varsle skogeier om at den trenger mer tid til å vurdere hogstmeldingen.

Etter departementets vurdering legger skogbruksloven, bærekraftforskriften, markaforskriften og skogbrukets egne miljøregler stramme rammer som gjør at det må tas hensyn til både naturen og friluftslivet ved gjennomføring av hogster, slik at det for kommunen som regel bare vil være nødvendig å gripe inn i svært få tilfeller. Etter skogbruksloven § 13, som hjemler denne forskriften, vil det kun være i de tilfeller skogbehandlingen kan føre til vesentlig skade eller ulempe for de særlige verdiene i Marka at det etter loven kan innføres strengere restriksjoner.

Forslaget er en forenkling for kommunene fordi det bare fattes vedtak der det er grunn til å gi ekstra restriksjoner på hogsten. Departementet viser til kapittel 4 som viser at det gjennomsnittlig de siste fire årene kun er i ca. 9 prosent av sakene kommunen griper inn med hogstnekt eller begrensninger.

Departementet mener på denne bakgrunn at forslaget ivaretar et bærekraftig skogbruk i Marka, samtidig som forslaget understreker skogbrukets plikt til å ivareta verdiene knyttet til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminner. Forslaget vil gjøre det enklere for skogeier å planlegge og gjennomføre hogst.

6.4 Flatestørrelse

Departementet foreslår en øvre grense for størrelsen på hogstflater, jf. forslaget § 3 andre ledd. Begrensningen på hogstflater er med på å bevare og utvikle landskapet og ivaretar dermed friluftslivsinteressene. For de mest bynære områdene foreslås en grense på 30 dekar, mens den for øvrig foreslås å være på 50 dekar. Dette er de samme grensene som i dagens forskrift er anbefalte grenser, og som nå foreslås å være absolutte grenser.

Hva som regnes som en flate har samme definisjon som tidligere, jf. utfyllende retningslinjer for praktisering av forskriftens bestemmelser utgitt av Landbruksdepartementet 25. mai 1993. Definisjonen foreslås tatt inn i forskriften, jf. forslaget § 3 tredje ledd.

Departementet mener at faste arealgrenser gir enkle regler for skogeier og kommunen å forholde seg til. Dette er viktig sett hen til at departementet foreslår en endring i meldeplikts innhold, jf. kapittel 6.3.

En fast øvre tillatt flatestørrelse vil i enkelte tilfeller kunne gjøre det vanskelig å tilpasse hogstene til eksisterende bestandsgrenser. Departementet mener at fordelene ved klare regler er større enn ulempene i dette tilfellet.

Det foreslås at det skal være adgang til å fravike disse grensene dersom det er nødvendig på grunn av sykdom eller skade på skog, jf. skogbruksloven §§ 9 og 10, jf. forslaget § 3 fjerde ledd.

6.5 Helhetlig forvaltning av Marka

Kommunen skal etter forslaget fortsatt føre tilsyn med at bestemmelser og vedtak i medhold av forskriften blir fulgt. Dette er i samsvar med løsningen som gjelder for andre bestemmelser i skogbruksloven. Det foreslås imidlertid en endring som innebærer at Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal være klageinstans i alle saker i Marka uavhengig av hvilket fylke eiendommen ligger i, jf. forslaget § 10. Dette er en oppfølging av målet om en helhetlig forvaltning av Marka, og løsningen gjelder også for saker etter markaloven. For å sikre at saken er så godt opplyst som mulig skal klager sendes via Fylkesmannen i det fylket eiendommen ligger.

Det legges opp til at grensen for markaforskriften følger grensen for markaloven, jf. forslaget § 2. Dette innebærer en justering av dagens grense i markaforskriften ved at blant annet Varåsmarka kommer inn under markaforskriftens grense og Svartskog faller utenfor. Det innebærer også at dersom Markas grense endres i markaloven, endres også markaforskriftens virkeområde.

Føringene i forarbeidene til markaloven tilsier at markalovens formål tas hensyn til i utformingen av en ny markaforskrift. Formålet med markaloven, slik det står i markaloven § 1, er å "fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål."

Departementet foreslår at formålet er å sikre et bærekraftig skogbruk og å bevare og utvikle kvaliteter i området knyttet til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminner. Disse endringene bidrar etter departementets vurdering til en helhetlig forvaltning av Marka.

Departementet foreslår ikke å videreføre hensynet til vannforsyning i formålet. Hensynet til vannforsyning er regulert i annet lovverk og det er slik departementet ser det ikke lenger behov for å ha dette hensynet i formålet. Det vises til plan- og bygningsloven og forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) av 22.12.2016 nr. 1868.

6.6 Andre endringer

Skogbruksplaner

Departementet foreslår ikke å videreføre regler om godkjenning av skogbruksplaner, jf. dagens forskrift § 2-1. Godkjenning av skogbruksplaner er i prinsippet en godkjenning av flere hogster. Det er – som før – åpent for å melde flere hogster samtidig og det anses da unødvendig å ha med bestemmelsene om godkjenning av skogbruksplaner.

Pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres eller nekting

Det er i forslaget tatt inn en nærmere forklaring på ”vesentlig ulempe” hentet fra forarbeidene, jf. Ot.prp.nr.28 (2004-2005) side 86. Departementet mener dette er en viktig retningslinje for kommunene ved praktiseringen av forskriften og dermed bør stå i forskriften, samt at det gjør reglene lettere tilgjengelig for skogeierne.

Tittel og målform

Departementet foreslår å forenkle tittelen på forskriften slik at den ikke blir så lang, samtidig som den er dekkende. Oppramsing av kommunene i forskriftens tittel er unødvendig.

Departementet foreslår videre også at målformen i forskriften følger loven.

Dispensasjon

Departementet foreslår at den generelle adgangen til å gi dispensasjon fra forskriften oppheves. Forslaget innebærer at det bare kan dispenseres fra § 3 som gjelder hogst og flatestørrelse og § 5 som gjelder bruk av plantevernmiddel.

Etter gjeldende forskrift er det departementet som kan gi dispensasjon. Myndigheten foreslås flyttet til kommunen. Denne løsningen samsvarer bedre med kommunens kompetanse ellers i skogbruksloven. Adgangen til dispensasjon ved sykdom og skade på skog gjør at dagens § 7-1 ikke lenger er nødvendig, og den foreslås tatt ut. Departementet kan fortsatt etter skogbruksloven § 3 gå inn i de saker der det anses nødvendig.

Overtredelse

Ved overtredelse gir dagens forskrift hjemmel for å nekte eller redusere tildeling av tilskudd og bruk av skogfond, jf. § 8-4 andre ledd. Departementet ønsker ikke å

videreføre dette. Nekting eller reduksjon av tilskudd er hjemlet i de aktuelle tilskudsreglene.

6.7 Videreføring av regler i dagens forskrift

Hogst

Det videreføres i forslaget at hogster skal tilpasses landskapet selv om det i dag gjelder generelt i hele Norge, jf. forskrift om berekraftig skogbruk § 5 femte ledd og forslaget § 3 første ledd.

Det foreslås også at der forholdene biologisk, økonomisk og teknisk ligger til rette for det skal det brukes lukkede hogster, dersom en kan oppnå god stabilitet for de gjenstående trærne og tilfredsstillende foryngelse på voksestedet, jf. forslaget § 4 første ledd. Dette gjelder også generelt for alt skogbruk etter forskrift om berekraftig skogbruk § 5 femte ledd. Lukkede hogster var i hovedsak driftsopplegget frem til man gikk over til flatehogst for 60 til 80 år siden. Med en slik skogforvaltning, med flatehogst og planting, har skogvolumet i Norge nesten tredoblet seg på disse årene og volumet vil fortsette å øke i mange 10-år framover. Statistikken viser at også i Marka er de fleste hogster åpne hogster/flatehogster, jf. kapittel 4 som viser at ca. 88 prosent av alle hogster fra 2013-2016 var åpne hogster/flatehogster.

Foryngelse og etablering av ny skog

Det foreslås ikke materielle endringer om foryngelsesmetoder eller etablering av ny skog i marka, men bestemmelsene forkortes vesentlig, jf. forslaget § 4.

Terrengtransport

Departementet har valgt å videreføre bestemmelsen om terrengtransport omtrent slik den står i dagens forskrift, jf. forslaget § 6. Denne bestemmelsen er viktig for Marka med tanke på stier og ferdselsårer av kulturhistorisk interesse, samt at ferdsel ikke blir hindret unødvendig.

Plantevernmidler

Forbudet mot bruk av plantevernmidler foreslås ikke endret, jf. forslaget § 5. Henvisningen til forskrift om spredning av plantevernmidler i skog er tatt ut fordi det anses unødvendig å stadfeste at regelverket gjelder også i Marka. Departementet legger til grunn at skogeier setter seg inn i øvrig regelverk som påvirker skogbruket. Departementet understreker at der forholdene ligger til rette for det skal det være en reell mulighet for dispensasjon.

Landbruksveier

Departementet foreslår ingen endring i natur- og friluftslivsorganisasjonenes rett til å få søknad om bygging av landbruksvei i Marka til uttalelse før vedtak fattes, jf. forslaget § 8. Saksbehandlingen skal som etter gjeldende forskrift foregå etter den til enhver tid gjeldende forskrift om planlegging og bygging av landbruksveier.

Straff og tvangsmulkt

Bestemmelsen om straff og tvangsmulkt som foreslås tilsvarende skogbruksloven §§ 22 og 23, jf. forslaget § 11.

6.8 Overlappende regler som ikke videreføres

Det er svært mye av det som dagens forskrift regulerer som ikke lenger er særlige restriksjoner som gjelder bare i Marka. Det foreslås derfor ikke å videreføre kapittel 3 i dagens forskrift da bærekraftforskriften har tilsvarende bestemmelser. Det samme gjelder §§ 5-3 og 5-4 i dagens forskrift.

6.9 Tilgjengeliggjøring av hogstmeldinger

Departementet foreslår å legge til rette for at hogstmeldingene blir allment tilgjengelige på en enklere måte enn ved å kreve innsyn etter offentlighetsloven og miljøinformasjonsloven.

Departementet mener at dette er viktig for å sikre ivaretagelse av allmennhetens behov for informasjon slik at allmennheten kan bidra til å ivareta miljø- og friluftslivshensyn.

Departementet mener at allmennheten har mulighet til å påvirke offentlige beslutninger også utenom forvaltningslovens klageregler. Departementet har tiltro til at kommunen vil undersøke de hogstmeldinger som kommer inn og eventuelle innspill som kommer fra allmennheten, slik at saken blir godt nok opplyst og at kommunen faktisk griper inn dersom det er nødvendig.

Innsynssystemet skal fungere slik at alle hogstmeldinger blir allment tilgjengelige snarest mulig etter at de er meldt inn. Dersom det er noen som mener at hogsten som er meldt inn ikke bør gjennomføres eller det er særlige forhold som gjør at det bør settes vilkår, kan dette formidles til kommunen. Dersom kommunen mener det er grunnlag for det, enten av eget tiltak eller som følge av innspill, kan den melde til skogeier at den trenger ytterligere tid til å vurdere saken og eventuelt fatte vedtak hvor hogsten justeres, begrenses eller nektes.

Systemet skal være på plass når den nye forskriften trer i kraft.

7. Administrative og økonomiske konsekvenser og andre konsekvenser

I dag må alle hogstmeldinger behandles som søknader, og også behandles etter naturmangfoldloven §§ 8 til 12. I tillegg påklages en ikke ubetydelig del av hogstmeldingene der hogst tillates. Forslaget innebærer at søknadsbehandlingen av selve hogstmeldingen utgår. Forslaget medfører derfor en forenkling for de kommunene som ligger innenfor Marka og for Fylkesmannen som klageinstans.

For skogeier innebærer forslaget at en planlagt hogst kan gjennomføres på en raskere, enklere og mer forutsigbar måte.

For allmennheten innebærer forslaget om tilgjengeliggjøring av hogstmeldinger/innsynsløsningen at det blir enklere å få informasjon om hogst i Marka. Dette gjør det mulig for allmennheten å spille inn synspunkter på

hogstmeldinger der de foreslåtte hogstene har vesentlige ulemper for miljø- og friluftsliv.

Det er vanskelig å anslå på nåværende tidspunkt hva en slik innsynsløsning vil koste, men dette vil måtte dekkes over Landbruks- og matdepartementets budsjett. I tillegg vil det kunne medføre merarbeid for den som skal ha ansvaret for systemet. Samtidig vil både kommunen og Fylkesmannen slippe henvendelser og behandling av innsynsbegjæringer.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus vil få et større ansvar for alle saker som gjelder Marka og med det noe mer saksbehandling og veiledningsansvar.

Departementet mener forslaget ikke vil medføre store endringer i måten hogst blir gjennomført på i Marka, eller antall hogster. Det er mulig at forslaget om at det ikke skal være meldeplikt opp til 10 dekar kan føre til flere hogster inntil 10 dekar.

8. Endring i landbruksveiforskriften

I forbindelse med Stortingets behandling og vedtak av forslaget om lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) uttalte energi- og miljøkomiteens flertall følgende i Innst. O. nr 58 (2008-2009):

Flertallet forutsetter videre at Landbruks- og matdepartementet gjennomfører de nødvendige endringer i landbruksveiforskriften, slik at klagemyndigheten for saker etter landbruksveiforskriften også overføres til Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Landbruksveiforskriften ble fastsatt i 2015, men uten at dette punktet var med i høringsforslaget. Departementet ber derfor nå om høringsinstansenes syn på at klagemyndigheten for saker etter landbruksveiforskriften i Marka overføres til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. For å sikre at saken er så godt opplyst som mulig, skal klager sendes via Fylkesmannen i det fylket eiendommen ligger.

9. Forslag til ny forskrift

Forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggjande kommunar

Fastsett av Landbruks- og matdepartementet xx. xxxx med heimel i lov 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk (skogbrukslova) § 13.

§ 1. Formål

Formålet med forskrifta er å sikre eit berekraftig skogbruk som bidrar til å bevare og utvikle kvalitetar i området knytte til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminne.

§ 2. Verkeområde

Det geografiske verkeområdet for forskrifta er Marka. Marka omfattar desse områda: Kjekstadmarka, Vardåsmarka, Vestmarka, Krokskogen, Bærumsmarka, Nordmarka, Lillomarka, Romeriksåsene, Gjelleråsmarka, Østmarka og Sørmarka, i samsvar med grenser fastsett i lov 5. juni 2009 nr. 35 (markaloven) § 2 første ledd.

§ 3. Hogst og flatestorleik

Hogstar skal tilpassast landskapet, og hogstføringa må bidra til rimeleg sikring av flatekantar.

Hogstflater i Gjelleråsmarka, Østmarka, Sørmarka, øvrige skogområde i kommunane Oslo, Asker og Bærum samt skogområda i Nittedal kommune vest for RV 4, skal ikkje vere over 30 dekar. Hogstflater i andre område av Marka skal ikkje vere over 50 dekar. Ved utviding av eksisterande flater skal summen av nye og eldre flater ikkje vere over høvesvis 30 og 50 dekar.

Areal der heile eller store delar av tresjiktet er hogd, samt ungskog med gjennomsnittshøgde opp til 2 meter, skal reknast som flate dersom arealet er større enn 2 dekar.

Kommunen kan dispensere frå første til tredje ledd dersom det ligg føre særlege grunnar. Som særlege grunnar er mellom anna å rekne fare for insekt- eller soppangrep, jf. skogbrukslova § 9, og ved skade på skog, jf. skogbrukslova § 10.

§ 4. Foryngingsmetodar og etablering av ny skog

Der forholda biologisk, økonomisk og teknisk ligg til rette for det skal det brukast lukka hogstar, dersom ein kan oppnå god stabilitet for dei trea som står att og tilfredsstillande forynging på veksestaden.

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal det takast omsyn til kulturminne, jf. kulturminneloven (lov 9. juni 1978 nr. 50) § 4.

Val av foryngingsmetodar skal skje etter ei samla vurdering av økologiske, miljømessige og driftsøkonomiske forhold. Frøtre- eller skjermstillingshogst, småflatehogst, kanthogst eller gjennomhogst skal brukast i område der vilkåra for naturleg forynging er tilfredsstillande.

Stigar, løyper, samt setervollar og andre innmarksareal knytte til plassar i Marka skal ikkje plantast til.

§ 5. Plantevernmidde

Bruk av plantevernmidde er ikkje lovleg i Marka. På sterkt grasbunde mark og urterik mark kan kommunen likevel etter søknad gi løyve til bruk av plantevernmidde.

§ 6. Terrengransport

Ved transport utanfor permanente skogsvegar skal det leggast vekt på å unngå terrenngskadar som verkar skjemmaende og som kan føre til erosjon og avrenning.

Stigar, løyper samt hestevegar av kulturhistorisk interesse skal ikkje brukast som køyretrasé for terrennggåande maskiner der det er praktisk mogleg å unngå det. Unnateke er stigar og løyper som er lagt i kjøretraséer opparbeidd for maskinell skogsdrift.

Køyreskadar etter skogbrukstiltak må utbetrast snarast råd etter avslutta drift, slik at det ikkje oppstår unødig hindring for ferdsel i vanleg brukte stigar, løyper og andre ferdselsårer, eller oppstår nye bekkeløp.

Mindre inngrep i terrenget, for eksempel fjerning av stubbar, enkeltstående større steinar eller mindre sprengningsarbeid i fjell for å tilretteleggje for terrengransport, er tillatne.

Ein må vere ekstra varsam ved stigar og ferdselsårer av kulturhistorisk interesse.

§ 7. Melding om hogst

Skogeigaren skal gi melding til kommunen om planlagte hogstar på over 10 dekar seinast 3 veker før tiltaket skal setjast i verk. Meldinga skal givast på elektronisk skjema fastsett av Landbruksdirektoratet.

Dersom hogsten kan føre med seg vesentleg ulempe for friluftsliv, naturmiljø, landskap eller kulturminne, jf. formålet i § 1, kan kommunen nekte hogst, eller gi pålegg om korleis hogsten skal gjennomførast. Ved vurderinga av kva som er vesentleg ulempe skal kommunen byggje på ei samla vurdering der det blant anna skal leggast vekt på storleiken på arealet, tida det vil ta å reparere skaden og kor viktig området er for friluftslivet.

Har kommunen ikkje gitt svar på meldinga innan 3 veker frå den dagen ho kom fram til kommunen, kan det meldte tiltaket setjast i verk. Dersom kommunen treng meir tid til å vurdere ei hogstmelding, skal skogeigaren varslast om den nye fristen for når tiltaket kan setjast i verk.

Hogstar som ikkje er gjennomførte innan 2 år må meldast på nytt.

§ 8. Landbruksvegar

Planar om bygging av nye, permanente skogsvegar eller ombygging av eksisterande skogsvegar skal behandlast etter føresegnene i den til kvar tid gjeldande forskrift om planlegging og godkjenning av skogsvegar gitt med heimel i skogbrukslova § 7 og jordlova § 11.

Ved søknader om bygging av landbruksvegar i Marka skal naturvern- og friluftslivsorganisasjonar få høve til å uttale seg før vedtak blir fatta.

§ 9. Tilsyn

Kommunen skal føre tilsyn med at føresegnene i forskrifta og vedtak fatta i medhald av dei, blir følgde.

§ 10. Klage

Kommunale vedtak etter denne forskrifta kan bli klaga over til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Klagen skal sendast til kommunen. Dei kommunane som ikkje ligg i Oslo og Akershus sender klagesakene om sin eigen Fylkesmann for uttale før sakene går til Fylkesmannen i Oslo og Akershus for endeleg behandling.

§ 11. Straff og tvangsmulkt

Den som forsettleg eller aktaust bryt føresegnene i denne forskrifta, eller vedtak fatta i medhald av forskrifta, blir straffa med bøter eller fengsel i inntil eitt år, jf. skogbrukslova (lov 27. mai 2005 nr. 31) § 22. Straff kan berre nyttast når brotet er vesentleg.

For å sikre at føresegnene i forskrifta blir følgde, og pålegg gitt med heimel i forskrifta blir gjennomførte, kan kommunen påleggje skogeigar tvangsmulkt, jf. skogbrukslova § 23.

§ 12. Iverksetjing mv.

Denne forskrifta tek til å gjelde xx.xx.xxxx.

Frå same dato blir følgjande forskrift oppheva: forskrift 2. april 1993 nr. 268 om skogbehandling og skogsdrift for skogsområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), Røyken, Lier, Hole, Ringerike, Jevnaker, Lunner, Asker, Bærum, Oslo, Nittedal, Nannestad, Gjerdrum, Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Enebakk, Ski og Oppegård kommuner, Akershus, Buskerud og Oppland.

10. Forslag til endring i forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier

Forskrift om endring i forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier

I

I forskrift 28. mai 2015 nr. 550 om planlegging og godkjenning av landbruksveier gjøres følgende endring:

§ 4-1 skal lyde:

Vedtak fattet av kommunen etter denne forskriften kan påklages til Fylkesmannen. Vedtak fattet av Fylkesmannen i første instans, kan påklages til Landbruksdirektoratet.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus er klagemyndighet for vedtak fattet av kommunen etter denne forskriften for saker innenfor grensene av Marka, jf. forskrift om skogbehandling og skogsdrift for skogområde i Oslo og nærliggjande kommunar § 2. De kommunene som ikke ligger i Oslo og Akershus sender klagesakene om sin egen Fylkesmann for uttalelse før sakene går til Fylkesmannen i Oslo og Akershus for endelig behandling.

II

Endringen trer i kraft xx. xxxx.